

Niamuno Šargas

broliams Lietuvininkams žines pranešas.

„Niamuno Šargas“,

Tilžėje, tas ketvergą išdūdamas, kaštūja prie arčiausiojo pusto ar per gromatinę apstelutą ant bertainio meto 50 peningiu, su princiniu į namus 65 peningiu. Ir pati laikrašcio išleistuvė Tilžėje, pslimo ulžoje (Dammstraße) 2. bute, priima apsisteliavimus arba ištrašymus.

Vērhai mylēsim cēcoryste,
Drāsei užtarstai sietuviyste!

Apsakymai

„Niamuno Šarg“ išstatomieje kaštūja po 10 peningiu už kožnų šmulkis raštais išspaustą eilutę ir yra šio laikrašcio išleistuvėje priimami. — Gromatas ir rankračius del laikrašcio sumčiamus priima redytuvė Tilžėje, pslimo ulžoje (Dammstraße) 2. bute.

21. mėn.

Tilžėje, 26. mečių 1887.

2. metas.

Iš Vokietijos.

Iš Berlyno. Cēcorius praėjusi panedėli bėgimui lenktynėmis Szarlotenburkyje pribuvo. Cēcorėnė subatoje iš Badu-Badu maudykles parkeiawo.

— Karaliunas žwentą dieną iš Emso maudykles geriausioje sveikatoje į Putšdamą sugrižo.

— Princas Priczlaus Leopoldas nū sawo septymėnesinės kelionės 26. ž. m. į Berlyngą sugriž.

— Wendiškoi Diewo žlužma, nedėldienės valarą Berlyne garnizuno bažnyčioje atlaikytoji, kokią 150 Wendu iš Spreevalsto buvo suvedusi. Kolia 30 moteriskiu ir mergaicziu sawo krašto drabužius dėvėjo. Platjieje dailei siutiekie lėdelei žiliakais aprumbuti buvo, didieje žurštai kveikomis buvo išsiuti, baltojosi skepetos su adytomis žutomis iš tilės (tül) apsiutatos ir pramonišku budu ant galvos aprūstos. Berlyniškiams labai patiko Wendai sawo išpatiškuse parednaujus.

— Ir mušu žemėje nor išpatiškai spēgu zošaną padaryti, kaip jau Prancuzijoje jis senei randasi.

— Razbaininkas Günzeris, kurjai sawo buvusijį poną pirmą nuplēše, o paskui užmužo, pirmoje welyku žwenteje, dabar penkioms nedėlėms praėjus po prihaikintaiseis stow. Prowa užims dvi dieni. Per 60 liudininku yra sukiesta.

Pintis nakties laike.

1.

Szilawotu kiemas, apsiuastas iš dvieju pušiu traškanciomis girėmis, kuriose pirmi keliato žimtu metu mušu sentėvei garbino Perkuną ir degino jam apēras (aukas), iš treciosios placziomis lankomis, besitraukianciomis iki pat alkūnės Zieglos upės, kuri staczei užsišukusi aprieczia kiemo laukus iš ketvirtosios pušės, — guli paczioje Lietuwoje, tik Maſkoliu pušeje, Suvalku rėdyboje (guberne), kur gyvena tokie pat žmonės kaip ir mes, skirdamiesi nū mušu wienu tik tilėjimu, katalikišku. Žmones tenai meilus, padorus ir swetingi; wiena ju nelaimė — tai tamšybė ju proto, neapsižvietimas, per ką jie tankei prislinka prie degtinės (brangvyno). Daug jūse yra wienokio su mumis, ir visai neteisingai wadiname mes ju žalą Lenkija, nes jie yra tokie pat Lietuvininkai, žmonės tos paczios klasbos, budo, paaprociu, tokie pat status ir meilangi.

Buvo nedėlios diena. Diewo maudystė bažnyčioje kiemo Szilawotu jau buvo pasibaigusi. Žmonės grūsdamiesi spraudėsi per dideles duris, o išėjė ant žwentoriaus kruvomis rinkosi pasieneys ir žnekucią wieną tarp sawęs, nes tai buvo diena noris rudenio, bet didei giedri ir graži, o jie turėjo dabar gero laiko; prie tam nū tokiu

žv. Szleświckio ir Ulšteino. Didžiąjį kaštuklę (kanūlę) tarp Sziauriniu ir Aušriniu Juriu jau pradžioje junijaus mėnesio bus pagatawojė. Ir mušu senasis cēcorius keta prie atvėrimo kaštuklos pributu.

Iš Hanoveriu. Deputiertui Windhorſt'ui ant garbės renka pinigus, iš kuriu antrą katališką bažnyčią Hanoveriuje budawoti keta. Trumpame laike jau 20,000 markiu yra sudėjė.

Iš Magdeburkio. 17. žio mēn. naštijje ant 11 žeg. pasibaigę didžioji zocijalistų prowa, kuri jau per mēnesius westa. 31 apskystas kaledimo koraone nū 9 mēnesiu iki 2 nedeliu koraonatas. Kiti apskystieji, o tarp tu ir deputieras Hünė, tapę atkaltinti.

Iš Pozu. Apsakymas valdžios laikrašciuose žmones wokiškos lilties į būti kraštą wadina gyventi. Kaip žinoma, jiems laukai dūdami iš supirktojų lenkiškuju dwarni.

Iš Diržawos. Czionai lytus balsi smarkei puldama ne menkai išklados padaro. Taip wienas ne per stiprei kryžmedžeis budawotas butas sugriuo.

Iš Grandenco. Kaip girdima czionai stowinciojo 3. bataljono staiga 26 wyratys īsirę, lekorai salo nū nekurios nesveikos dešros. Dabar

dwieju nedeliu (septyndieniu) nesimaczius, kiel-wienam malonu pasinapeti apie bū ar tą. Se-nuczei kietę wienas litę ant tabalo ir žniauk-dami paeliniu iš lento saw žnekuciawo; moteriskes lygiu budu pasakojoji apie linus, apie dar-žowes ar apie kitus sawo priwalumus; jaunū-menė susigrudusi į wieng kruvą jūlawojo ir rūž-tais wiši iš wieno pradėdavo khatoti. Iš to pulko wienas ar kitas atsiškyres slinko pro wartus ir lindo į karciamą, kur Maužius su Maužene, Maužiukais ir wią gauja kitokiu waiku waiku Žyraolio, taršindami stilais ir stikleis, lan-džiojo iš wieno kampo į litę su alumi, o dar tankiaus su degtine ir girdę wišus, kas tik už-simane.

Pasiūkisieji-gi ant žwentoriaus jau buvo pradėjė skirtytiesi namon, kada iš bažnyčios išėjo jauna dar moteriskę, wienok išblyškusi ir sukuodus iš tartum wos atsikelusi nū ligos patalo, ir wezdamasi už rankos mažą mergaitikę, greitū žingsniu, nesidairydama į žalas, nei nesiswei-kindama su nėku, perejo per pulką žmoniui ant ulžcijos. Staistus, nors warginas apdaras jos ir mergaitės rode čystumą (žvarumą) ir mandagumą tos moteriskes, kuri su raudonomis nū ažaru akimis tartum wengė žmoniui draugystes ir stubinoji nū ju atsiskirti į sawo sfurdų nameli.

komisijonas mėsos taworus to mēsininko gerai peržiureis.

Iš Löbowos. Czionai 12 metu waikinas wieno ulminko akejo. Arklis wienas su sykiu paželės jam į ranką plēše ir parsimetęs ant žia-mės taip ranką sudarke, kad ją turės nuimti. Ir tewui, kurjai sumų gelbetti buvo atbēges, paželusysis arklis į ranką kando.

Iš Schubin'o. Czionai nekursai kurpsiuvys su wieniu draugu karciamoje susiginezyjo. Laukan išejęs pasalomis staciu peiliu namon einantį drąggę per kruinę perdurę. Žmogžudys į sawo gyvenimą vėgo, kur jis suėmė ir į kaledimą nu-gabeno.

Iš Konik'o. 17. ž. m. dwarponis v. D. iš ž. tapę suimtas ir į fudo kaledimą nugabentas. Žisai ponas yra didelis Lenku wadowas ir pa-nekintojas wokiethstes. Apie jo staigų suėmimą nėko išpatiško dar nera žinoma.

Iš swetur.

Iš Prancuzijos. Prancuzai labai gūdžiasi, kad Vokietijoje labai priež jūs žmones kurstomi. Norint deputertbutis nejvelsyges karо ministerio prashtos žyczkos bandymui waistą karui gatawą padaryti, wienok til Vokietijoje bandyta keliis

Ne dywai per tai, kad wos jai praėjus, iš wie-nos kruvutes dawēsi girdeti balsas senosios Motiejėnės, kuriai apejo tas prasilenkimas anos moteriskes:

— Žiurekite jos! Baltrušėnė, tur buti, nei žneketi su mumis nenor, kad nei nepasiswei-kino praeidama.

— Dūkie, dēdēnē, pakaju — atitarė wienai iš cia jau stowinciu moteriu: — iš kur jau jai bus ir ta linksmybė, kad jos Baltrus antai nū žesiu jau nedeliu nū patalo nesikelia.

— Žuk až to jai nepriskiu — atskirto Motiejėnė: — ale kas jai butu praeinant pras-nekinti; karuna, man rodoji, jai nū galvos nenu-pultu. Ji stato sawę kas žin kumi, kad jis ra-czious duktė. Tai buta man žiuponės!

— Et, žneci, dēdēnē, nei bū nei tą; ar tai jis iš puifumo. Žmona iš galvos pradeda eiti delei sawo rupesciu, o dar jai priskiu puifybę. Ar tai nematei, kaip per wias misias moteriskę klapodama werke ir graudžei melsēti, o dabar pasimeldusi węi skubinasi namon, nes ten jos wyrui nera kam ne wandens lažo padūti.

— Na kam jau mergą laikytu? węl uzkrito senoji Motiejėnė.

— Gana jau bent: tartum nežinotu, kad ir

armėnus karui gatawus padaryti. Ar tai tik karos reikėje?

— Prancūzija tur apie ką kitą mislyti, o ne apie karą. Naujausia žinė yra, kad ministras vėl persikeitė, kadangi dėputertu kamara prasytam augsteiniu alkįžiū įvedimui nepritarusi.

— Parize 1889 pradėtinasis sveto parodymo turgus regis neįvykta, kadangi be Serbijos nei viena žemė dar nera tikrai pasižadėjusi, kątq sveto turgų lankyt.

— **Belgijos.** Czionai vėl darbininkai pradeda nepakaljuti. Utarinke ūstreitiantieji su žalnėreis susirēmę, prie kurios progos du iš anu pulte. Czela prowincija nepakaljūja. Jau 10 000 darbininkų sawo darbą padėjo, o baimynasi kad weik dar didejni pulsai prisidės. Pelno kritimas, alkįžiū įvedimas ant mėjos ir galviju, o per tai valgio pabrangimas tą nepakaljų patelė. Brüsselio galviju kūpczei jaucio prekių su 70—80 franku pabranginę.

— **Maskolijs.** Amūs penkis myjiliustus, kurie dėl pašutinio atentato ant caro prasudytu tapę ant smercio būti panedėli pakore. Apgailėtinas care, nėkas taw negels!

— Caras aplinkui po sawo didžiąję žemę keliauja, višur tapdamas meilingai priimtas.

— Maskolei dar ir dabar tebegincią, kad su Prancuzais tą slapta derėjimą darę. Caras safo, jis daugiaus nėko nenorjis kaip tik, kad paklaus butu išlaikytas. Jis wienok ir norjis saw ir sawo veikimams didžiausią valmybę pas-

laikyti; o to dėl iš nestojas į artejnę prietelystę su bile kumi.

— **Krētos.** Ant Krētos salos taip pat žmoniu pasitėlimas nor atsiraisti iš priežasties uždėjimo per augsto mūto. Taip vienas didelis žmonių fumas futare muitą tol nemoketi, kol Turkai nebuse dawadą darę alkįžiūs dalykūse.

Gecornystes fumas

praėjusių ketvergą turėjo darbo su taip vadina momis prievertos remestinių komisomis draugystėmis. Sztas užmanymas įpatiškui komisijonui pirmutiniu amžiūnu nurodytas tapę. — Petrycchioje tapę žokanas „žalnierių žiriu išmatinimo“ antrame apmokyme priimtas. — Subatoje cecorystes fumo viši viržininkai į Dresdeną ant višto sveto daržininkystes parodymo turgaus buvo iškeliau. — Szioje nedelsėje nėko įpatišlo neatliko,

Karalystes fumas

nėko daugiaus pašutiniam laike neturėjo darbo, taip tik maldos gromatas atlitti. Jis jau praėjusių šubatą tapę užbaigtas.

Iš Lietuwo.

— **Tilžes.** Petrycjos valstybę nekursai kalmio gizelis Engelartas iš Prekules žale Tiltžancio 4 valkumu tapę užpultas, kurie jam dūmą, keptas žuvis, maržlinius, kelnas ir k. atemē. Szendien jau vieną tu sugriebė, kitu dar nesurado.

— Nekursai wažnyčia buvo prie Niemuno vandens parvežti nuvažavęs. Norėdamas wažias iš po arklį uždegos išančių, taip nepalaimin-

merga ta paczia liga susirgus nū triju jau dienu nepakelia nei kojos nei rankos.

— Ai Diewe! prisimetė prie žmektos dar viena moteris iš žalių: tartum koronę ponas Diewas atsiuntė iš dangaus; kada reikia valyti jawus, jūs kaip tyčia toji liga pagavo. Pas jūs dar, tur buti, nei nepradėtas darbas.

— **Š**ū kur jau czia pradėtas — įsimaižė artimiausias kaimynas anu serganciojo Baltraus Zotauto: — dar pas jūs ne dalgio nebuvo ant užūganos; ju juk laukas sueina su manūju; višos warpos išbyrojo belingūdamos nū węjo; žmogui ir iš žalių žiurint gaila pasidaro.

— Tai, Diewe! Ir wargužis neturi už ką nesukvieti sandiminkus, nės pas mus žmonių nestokoja; užmoketu, tai ir nuvalytu višą.

— Pasaka jusu! Kad butu buvę, tai jau senei butu išsėjė ant daktaru ir waistu (lekarstwu, gydyklu), o juk nepersenei jisai mothyq laidojo, ir tenai nemažai reikėjo padėti.

Teip bežnešant jiems, Stasys Walivonis, žalstyjus Szilawotu, priėjės arcžiaus, atsilose į seną žakotą liepą ir, klausydamas ju žmektos, tartum tyre, ar kieno žirdyje neatsilieps nelaimė anu ligonies ukininko ir ar neatsiras pas kuri noras pašelpti iš tokių funkijoje dalyje. Szalstyjus Walivonis buvo tai wyras paczioje druzėje, petingas, dužas, žwaisczei apsirėdės, su užsegdomis raudonu žaspiniu maštiniu ir pilka sermęga; ant galvos turėjo užsimowes bryliūtę žiaudinę, iš po kurių buvo nušvire iš pat pecių jūdi garbanoti plaukai; skaitumas jo gynio reikėjo sveikatą ir valumą, o jūdos alkys, žerėdamos iš po skruštui, rodejo twirtą valę ir sykių gerą žirdį. Tai buvo žmogus naujos dvases, išaugęs po sunaikinimo baudžiawos; pasilavinęs (pasūnėginęs) mažumą mokslinycioje (builėje), jisai ir sawo protu stovėjo augščiaus už sawo kaimynus. Jisai kiekvieng prie sawęs traufte pritraukdavo, to dėl nei nedvai, kad jam bestowint ties liepa ne vienas iš kaimynu užžmokinė iš ir, norėdamas pamylėti, kaip viši Lietuviniukai daro, wedesi iš ant žnapso į greta su žiūnycia riogancią žarciamą, bet Stasys Walivoni

wonis žnapso negalejo nėkada kęsti, ne dėl kito, taip tik dėl to, kad jisai tuština žmogaus kūsenę, ardo sveikatą ir nužemina iš išgyvūlio wietos. Nesidūdamas nusiwesti į žarciamą, o išpac žawo nuslindinu, Walivonis dawę progą kaimynui Bagušiui atsilepti.

Kas taw pažidare, tumai, kad taip lenkiesi nū mušu drauges, lyg žiūlapės vilkas; eiva welsk pas Mausiu, tai viši rupesczai prapuls.

— Tiesa, kam linkma tai linkma, o kuri nelaimė atlankys, tai tą ir sloganai nelyginai mėskinas letenomis — atitarė žalstyjus.

— Na, na, ar jau ir tawę kolia nelaimė patiko, tawę, pirmą turtincią mušu kiemo? O rasi ir be jūko kolia bėda žada prispausti mušu walsczių, kad taip efi nulinės? Pasiskatkis bent, tai viši rodę darysime.

— Et, mano žmiedelei, nėko su manimi pisto nesistojo; tik matote, įvetima nelaimė manę graužia, nės višada ant sveto taip dedasi, kad „kas žendien taw — ryto man“. Sztai pamislyjau saw, kol žmogus efi sveikas ir ne bėdoje, tai turi gana ir prieteliu ir nereikalingu geradėju, o tegul tik išristum į bėdg, arba taip Diewas sawo körą užleisti, ne Diewe — mylek, ugnies, ledų arba ligos, tai ir prietelei kas žin kur dingtu, taip nelyginant žitos dulkes ant keliu, kurios su węju paželusios su węju vėl kas žin kur išsi blažko.

Viši su padywū dirstelėjo į Walivoni, nesupradami, už ką jis teip žarczei užpūla ant ju, wienok nėkas nepasiprotėjo, ką atsakyti ant kalmos žalstyjus. Wienas tik Makwytis atsilepē:

— Na, kumai, nėlini mus tartum kokius ketažirdžius, o dar tikrai nežinai — gal taip ir nepadarytu su tavimi.

— Gana bent! kur taw nepadarytu, kad pažiūdžia ant to, idant Zotauto jawus węjas kultu, o pažiūdžiai nulasioti; o juk jis yra žmogus mušu draugystės ir prieš iš jis jis nėko turėti negalite.

— Ką jau prieš wargdienių czia turės kas — pritarė wienas iš kaimynu.

— O wienok nei wienas iš jusu nežiūrato pagelbetti iš bėdoje įsanti.

gai arklis tapę troptas į widurius, kad po keliu minutu negyvas buvo.

— Gale praėjusios nedėles vieno žiporiu maskomis prikrauta veltis vos pro tiltą praslinkusi pakrypo ir wandens pašemusi turėjo nigrimsti. Žiporius su paciuojais tapę išgelbėtas.

— Sudo atlaidos laikas prasides 15. julijų ir pasibaigs 15. septemberį.

Subatos valare widurinėje uslycioje nekurti rubiuvio namuose buvo ugnis atsiradusi. Wienok weik pašiekiše išgesiti. Iškados rods už 50 ml. pašidare.

— **Naujosios.** Nekurai ukininkas iš Budeliškių wieslinę tworą betverdamas wieslę per stipri įtempę. Wiesla truko ir perrudejusysis galas atsimušdamas į aki patropyo. Akis taip užputo, kad Kaukėnu daktarai nepalaimingam žmogui liepę į Karaliauciaus klinikę važiuoti, kur ir išvažiawo.

— **Kaukėnu.** Galviju parodymo turgus čiornai gražiausią pašutiniam laike neturėjo darbo, taip tik maldos gromatas atlitti. Jis jau praėjusių žubatą tapę užbaigtas.

— O, o! kumai! — sužuko Bagušis, smarkai mostelėjės ranka ir žingtelėjės arcžiaus prie Walivonio: — dabar tai jau suprantu, ko tu užsimanei: norėtum, idant mes kad ir kę naikti žiūrinę viši į taiką imtumbine ir nupautumbime jo jawus viši drauge! Wienok dėl ko iš pat pradžios nenorejai to pažakyti, lyg tartum laikai mus per tokius užlietėjusius; o ko dėl neeitu su pažalpa suvargišiam kaimynui, iškritušiam į ligą? Diewas dūs, pasveiks, ir jis mumis reikale padės; safo, ranka ranką mazgoja, kad abidvi baltos butu; kad kožnam bus gerai, tai ir višiens bus gerai. Szilawotiskei tą, nebijo, supranta! Ko dėl nepagelbėti kaimyną, mes viši su meiliu noru imsimės už darbo, tik reikia sustarimo.

— Nugi žinia, nėkas nenoreis atsimestai — pritarė iš viši pušiu balsai.

Kada tokia kalba gavo viršų ant fitu, iš viši pušiu apstojo Walowonį su jo draugais pulsas žingeidžiu, kurie, pažiūdžiai, kame dalykas, taip jau pradėjo žukanti.

— Viši, viši!

Pražidžiungę žalstyjus prasijukę, mostelėjė ranka ir linkmai pritarė:

— Na, Szilawotiskei saw gėdos nepadarė; žirdis džiaugiasi matant tai, nės pats Diewas, žinote, liepę želpoti wargdienius ir vaduti iš nelaimės sawo artimą. Tiktai, kaimyneli, ką turime padaryti, tai darykime negaizžudami, ant tu pėdu, idant neatauštai musyje noras. Sztai geriaussei, sugrižę namon, pawakarieniai, kada užtekes mėnulis ir mano Petrukas judžiurgins ant žmuko o Tylindu Powilas ant boso, tai jis viši už dalgiu ir žwytrūtite bedainūdami pas mano butą, o iš ten ant darbo, ir su wieno načzia galėjime višą atliski. Tik žiurekite, wyrūcei, nesidarkykite, idant darbas eitu žmogis, netryplite Diewo dowanos, nės jeigu ką norime padaryti, tai darykime žmogis, kę, kad ir kitiems gerai butu ir mes gėdos neapturėtumbime! Na, ar ketinate viši pributi?

— Viši, žalstyjau, viši? — atsilepē wieno balsu žiūrininkoje. (Dar ne višas.)

Už dvimetus kumelikės: Jurgis Butkaitis Peleliu 130 m., Kiflatis Kalvelui 90 m., Dowydas Butkaitis Peleliu 80 m., Baltois Giniškiu 60 m., Brūžaitis Peleliu 50 m., Styras Wilmantynu 30 m., Rėžulaitis Rokaičiu 30 m., Smalakys Sausininku 25 m., Szukys Nauj. Wainociu 20 markiu, Naujokas Naujuju Wainociu 20 markiu, D. Butkaitis Peleliu 20 m. Už vienmetes kumelikės: Vanags Anstipu 60 m., Gerulis Lazdėnu 50 m., Brūžaitis Peleliu 40 m. ir 20 m., Biga Sen. Wainociu 30 m., Styras Wilmantynu 20 m.

Iš Kietcziu. Wokiezei vis dyvijasi, kaip su Maskoleis taip padorei, kurie be teisybės per rubežių pereina, pasielgą. Taip ir dabar trys Maskoliu žalnerei vienq. Žemaiti besigindami per rubežių į musų pusę perbėgo. O jems nėko nedare. Tik reikė tokiam Wokieziui per rubežių perieiti, tai žmogų beweik nugalūja!

Iš Klaipedos. 18. š. mēn. pirm pietu ant Contre-Escarpes medžiu padetuves cimermono J. C. Schmidt'o ugnis didelioje zopostu skuneje išiwerž. Norint ugnies sargai ir toje valandoje ant vietos buvo, vienos nepasižetė, ugnį išgesi, kuri visq. didžeję skunesi su lento zopostu į plentą išpustyjo.

Iš Kraupiškio. Czionai nesenei ukininkas ir kiecius Neubacher'is pasikore. Ko dėl jis tai darė, nera dar suprantama.

Iš Pilkainio. Per paskutinį galviju parodymo turgų 156 arklei ir 33 gywolei suvesti. Už sunkestnės veislės kumeles gauve pirmas lažbas Paulatis iš Kialauki 150 m., Pflaumbaum'as iš Užpiaučiu 2. lažybą 100 m. Už lengvėnės veislės kumeles Pflaumbaum'as iš Vilniu 1. lažybą 150 m., o Gerulis iš Aužulauko (Eichensfelde) 2. lažybą 100 m. Tada dar gavo lažbas už kumeles sunkestnės veislės: Klein'as Leipgartu (3. laž. 90 m.), Siaufkatis Kialaužu (4. laž. 80 m.), Steiner'is Knigiū (5. laž. 70 m.), Szepatis Katarynkiemu (6. laž. 50 m.), Kusatis Maž. Warnininku (7. lažybą 40 m.) ir (11 laž. 20 m.); o už kumeles lengvėnės veislės: Blokas Patilžiu (3. laž. 90 m.), Kusatis Maž. Warnininku (4. laž. 80 m.), Paulatis Kialauki (5. lažybą 70 m.), Žvirblatis Budžiunu (9. laž. 20 m.)

Iš Darkiemio. Darbininkai vienq. grabe Basiliūje bekasdami dvielu lawonu kaulus atrado, kuriu kaulokės sutružintos buvo. Sztotsanvalstytei yra jau apie tai žinė dūta.

Iš Karaliacezians. Dangunžengimo dienoje antrajį rytpriusią galviju parodymo turgų atwėrė. Be galviju buvo ir aviu bei kiaulių su gabenta, o prieg tam ir dangybes naujausiu laukininkisku mažynu.

— Neturrai stalorius Lange per paskutinį skyrimą buvo ne vien patjai keliš kartus, vis kitos skyrejo pasakydamas, čes iš naujo skirti, bet ir kitą pažištanti ant to raginės. Korawonės kamara ji, ant 3 dienu kalėjimo prasudijo.

— Szalchius Böttcher'is iš Agilos, Labgas wos kreizo, dėl to ant kaltininku žulo korawonės kamara seidėjo, kadangi skyreju raistiše 48 skyrejus buvo tyciomis išleides, žinodamas, kad jie ne pagal jo misli skirs. Jis tapė 3 mensesis kalėjimo pakorawotas.

Drangui Lietuwininkui.

Gimei tu ant sweto prasciokas;
Išvydai žios žemės žwieybę
Ant ranku prastos motynėles.
Ji praušė, mazgojo ir wyste,
Penėjo, bučiawo, siustawo
Tawę nesaimingą ir wargą.
Dar atmēni tą valandę,
Kaip tėws, motynėlė išleido
Nug žamęs, brolesiu, seseliu
Ir leizdamai taip tam kahėjo:
„Mokšies waikeli, mokšies!“
Minėjai tėveliu žodeli,
Griebeisi prie mokšlo su noru.

Išdygo jau sekla, pasēta
Iš firdži nekalto waiklio;
Pražydo medelis, suaugęs
Szirdyj tawo — jauno bernelio.
O štai jau ir nolsta ir waisių
Gausingą jau žada išdūti
Tas mokšlo medelis, aplietas
Tik prakaitu kuno wargino.
Sunykęs ant kuno ir dušios,
Bandai akis sawo pakelti
Ir žwilgtet iš waisių to darbo:
Briež tawę štai Diewo galybę,
Sutvertojaus mušir augšciausio.
Gali suprasti tu tą galybę,
Gali pasiekti dangaus augštibę,
Kur žwaigždės, — tos saulės didžiausios,
Ant mus' — kirmineiu taip blizga!
Sztai amžei, kraujais apsitaikę.
Karalei, waldonai ir walžios:
Wiens swētu prakeikta nelabas,
Kitsai wēl jū garbe išaugštijts.
Matai ir artešę walanda:
Ant sprando štai wiens litam lenda.
Gali tu taipo-gi suprasti
Ir brangiti tą pažinimą,
Taip brangų dėl mus' palikimą,
Kurj sukrupštėjo mum's amžei.
Pažisti ir brolius tu musu,
Wargus ir-gi rupesciu juju.
Nelaimėje, pripiūlių broliu
Drauge su jaiseis gali tu dusaut.
Matai bet wertybę to waisiaus:
Mat mokslas atidengę swētę,
Pabudino jaušią tautystę*).
Bet tu tik, broeli, tam swete,
Kurj mumis mokslas atdaros,
Neraši sau tokios wietes,

*) tautystę, gimimystę.

Kur butu ramu prisiglausti.
Ak, nera dėl tawę nabago
Gyvenimo žio drauginių.
Suprastu padėjimą tawo,
Pridūtu taw firdžei stiprybęs,
Padetū žium amžyj sunykibęs
Panestti gyvenimo naštą.
Ak gaila ir liudna tik firdžei!
Kas gali tawę suraminti,
Kad musu meilingos seselės
Nug mus' likimų yr atskirtos?
Tik, imkis knigas saw i ranką,
Skaityk iš ju amžiną tiesą.
Panekinęs sweto tuštibę,
Krupštėtie kamputhi saw wienas
Dėl sawo seseliu ir broliu.
Atmīs Lietuwa nūpelnus tawo,
Ir dėl atminimo seselės
Nupis tam garbęs wainikeli.
Bugnai, 15. lapkričio 1884 m. Antanas iš Bugnu.

Turgaus prekių.

nu 21. maijo.

	Tilžėje	Klaipėdoj.
	m. pf.	m. pf.
Kwieczei	9 —	6 — 6 50
Rugei	5 60	4 75 5 —
Miežei	100 swaru arba	5 60 6 — 4 50
Avižos	50 kilogram.	4 80 5 — 2 50 3 20
Zirnei, baltiekie	5 50	6 — 6 50
Zirnei, rainejie	7 50	6 50 7 — 1 30 1 40
Roputes	1 70	2 30
Semenei už naujaji žepeli	8 —	9 50
Thymotai už centneri	18 —	24 —
Kiaulėi už kapą	2 25 —	1 80 —
Prywas už 100 literiu (bav.)	24 —	
Brangwynas } už 100 lvt.	24 —	
Brangwynas } už 1 literi	25 —	
Swiestas	65 —	80 — 90
Kiaulena	50 —	60 — 50
Jautena,	35 —	50 — 40
Werbenė	35 —	45 — 30
Awineziana	35 —	40 — 50
Grustiene, prasta	17 —	
Avižu krūpai	22 —	
Szienas } už centneri	2 — 3 —	1 — 1 50
Szianundai už kapą	21 —	24 —
Linai už centneri	—	28 —
Malka, keta	10 cbm.	44 — 46 —
Malka, minskta	40 —	44 —

100 papierinių rublių

pagal berlynietę kurą nu 24. meijo . . . . 183,70 mt.

Niamuno Sarga

Tilžėje sekanciose wietose galima gauti:
pacioje drukorijoje, Dammstrasse 2. num.,
pas poną A. Kalwaitj wok. ul. 29. num.,
pas poną T. W. Eliseit wok. ul. 44. num.,
pas poną Aug. Herbst augštoje uslycioje,
pas poną F. Krafft prie waſarinio tilto.
Klaipėdoje pas poną M. Gerull ir pas poną
A. Brauer.

Pilkainyje pas poną Josef Keil.

Apsakymai.

Pigei! Pigei!

Wijokas zortas

geru silkiu

gerame pakavime czielose ir mažoje
baczkoje prisūlo

Aug. Mickinn

Tilžėje.

Pirma Johann Wächter'io kolonial-
tavoru kūpejystė.

Swiesto druską,
wirimo druską,
galviju druską
prisūlo pigiausei

R. E. Broschell

Tilžėje ant žiuviu turgaus.

Alliejaus parwus,
lakparwus,
szwediskus parwus,
skuros lakus,
kaip ir wjokius pinzelius prisūlo
O. Siemerling Tilžėje,
Laklin aptieka, drogu kūpejystė, laku
ir srušu fabrike.

Parwus

dėl parwawimo wilnu, bumbulu,
giju, audimu, naminiu miliu
ir kitko su wartojimo pamokinimu
pirksi pigiausei prie

J. A. Roeder Tilžėje,
kaip ir jo kūpczystėje Ragainėje.

Wjokius zortus
žiuvin trono, aliejaus
ir smalos

prisūlo pigiausei
R. E. Broschell

Tilžėje ant žiuviu turgaus.

Lietuwiszka gramatika

paražyta funijo Mikolo Miežinio, gaunama už 50 pf. knigu spaustuvėje
Weyerio & Arnoldto Tilžėje Dammstr. 2.

Dantu liekorius Goldstein

Tilžėje, Langgasse 29. nauji
budavotame bute pono John Ohm.

Mano apstingai sudawadytajų lo-
garj stikliniu ir krystaliniu ta-
woru, porcelaniniu ryku, baltu
ir margutu prisiulo už pigiausias
prefias.

Pirštiniu iš žalku ir bumbulu,
wigonje, mezgamu bumbulu
kaip ir višas ūnimo prievoles
geriausioje įpatybeje. Korzeti, tif
wien geriausias taworas, pigiausei.
Rouleaus gražiausiuje pawyzdžiuje
nu pigiausiu iši pušiausiu.

William Born

Tilžėje, wandens ulycchioje 3. num.

Skalbinui ir
bastinimui
prisiulo
gera muila I,
gera muila II,
taučiu muila,
plowimo muila,
muila del wartojimo prie
žalto wandens,
frakmeles iš kwiečiu ir. t. t.
natrona,
florkalxi
už pigiausias prefias

August Mickinn Tilžėje.

Pirma Joh. Wächter'io kolonial-
taworu kūpcyf.

Gataun patalyniu nu 21 mt.
prasideant,
Pataln plunksnu nu 1—1,20 mt.
už swarę.
Buku 2,50—3,50 už swarę,
Buktu plunksnu 30—40 pf. už
swarę.
Neplešynt žaſiu plunksnu nu 1 mt.
iši 1,20 mt. už swarę,
prisiulo plunksnu kūpcyfē

M. Markowsky,
pirma J. Stern.

Tilžėje, augstoje ulycchioje 90.
Subatoje kromas yra uždarystas.

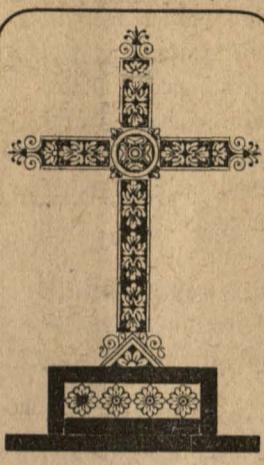
Mano fabrikē bei logaris marmoro taworu

iš 400 tuleropu

paminklu

pasidaranciu, taisytu iš
viša, mēlino mar-
nižko karara mar-
cemento
wandens

wisočiuse didumise,
išsiškrime ant pigiau-

pawyzdžiu

synit, jūdo Linde-
moro bei italjē-
moro, kaip ir
rur as
mleidimui

prisiulan labai didžiamie
su prekiu.

F. M. Spirat,

Tilžėje, Schloßplatz.

Kurpsiuwys A. Peiser

Tilžėje, Langgasse 29.

nauji budavotame bute pono John Ohm.

prisiulo garbingiemis Lietuvininkams sawo apstingai aprupiqt logarj

sopagu ir kurpiu

ponams, žiuponems ir kudifikams. Turiu tif wien gerai lai-
lanti taworę ir pardūdu už pigiausias prefias..

A. Peiser.

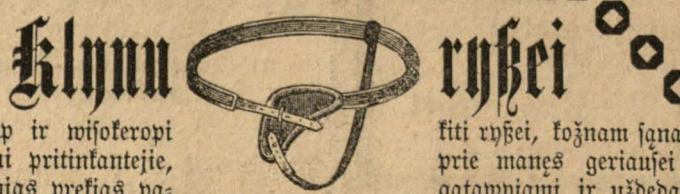
Sekminiu žwentei!

Kietą eukoriu, plotiše ir stukiu, maltą eukoriu,
kampini eukoriu, eukorianus ūnypq, ryſes,
plumess, razynkes, korintas, wyrzniu grueziq,
pluminu grueziq kaip ir čystą ūmek turincią

kafija
didžiausiamie išsiškrime dar wis už pigias prefias. Toliaus
prisiulo wyrą, rumą, liferą, konjaką, eugarus ir
gerą čystą ruginių už pigiausias prefias.

Carl Pieck Tilžėje,

wokškoje ulycchioje 23. num.

kaip ir wisočiopi
riui pritinkantejie,
pigias prefias pa-

titi ryſei, kožnam ūn-
prie manęs geriausie už
gatawyjami ir uždedami.

Taipjau apstumu pagerintumu polsteriu prie kūniskai padirbtu
šanariu su užstowējimu dėl gero atliskimo.

Bandažes kaip ir kirurgiskus daigtus prisiulo didžiau-
siame išsiškrime.

Fried. Engel, Bandažiu padetuwe.

Tilžėje, wandens ulycchioje 31. num.

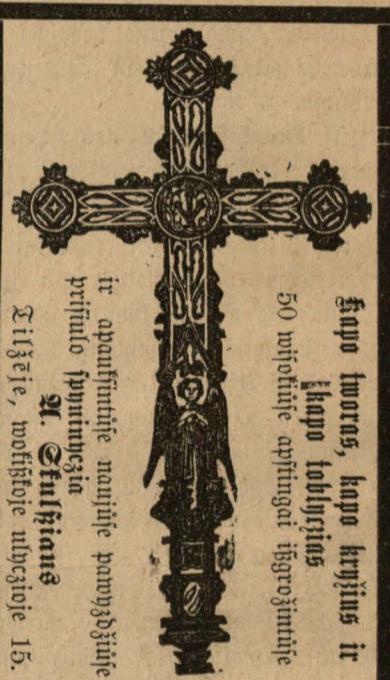
John Stern
taral. prusiskai permegintas
dantu liekorius
Tilžėje, wandens ulycchioje 10.
bute pono Engelhardt'o.
Halbamos adynos 9—1, 3—6 zeg.

Wisočiopi

žlužaninkai
randa garbingas geras wetas wiso-
čes per
Tilžes wietu parupinimo
ražtinycia.

Apturėtojis

Julius Magnus
Tilžėje, fazaros ul. num. 21.

Parwiniccia, presawimo bei kemisko
płowimo anſtaltas
nu

A. Wawries,

Tilžėje,

Aukšaliu ulycchioje 23 num.
prie Langasė lampo.
prisiulo ant parwawimo wilnu, giju,
bumbulu ir žalku wisočiuse mudos par-
wuse, kaip ir plowimui bei parwini-
mui wisočiu žiuponiu ir ponu drabu-
žiu, išardytu ir neišardytu. Namini
ceikei tampa gerai presoti, kaip ir
naminis milas weltaſ.

Pigiausios prefias.

D. Pēteraitis

Tilžėje, wokškoje ulycz. 14.
prisiulo sawo myltiniems Lietuvininkams
ant išsigrožinimo ant sekminiu
žwenteis

žiuponems:
mantelinu, žaketu, žurſtu, ſirmu
pries ūnypu ir ūnypu.

Wyrams:
duskiu plowęziniu, (ceikiniu ir gu-
miniu), priemaržfiniu, apikaliu,
apirančiu, ūlipſu, ūmeciniu
piržtiniu
ir wisočiu

aprednu dalyku
už pigiu pigiausias prefias.

D. Pēteraitis.